

om jeg virkelig ønsker, at den kvindelige Ungdom ſkulde have Udgang til det høiere Underviſningsvæſen, vi have for Diebliffet, ſkal jeg dertil ſige, at det vil jeg betænke mig paa at ſvare paa, idet den ærede Ordfører er gaaet ud fra det Beſtaaende i dets Grunddrag ſom det, der ſkulde være Betingeſen for Lønningslovens Gjennemførelſe. Det er altsaa meſt en perſonel Omordning, han har tænkt paa, hvortilmod jeg har tænkt, at det ſkulde være en virkelig Omordning, der ſkulde iwerkſættes. Jeg vilde ikke anſe den kvindelige Ungdom for at blive meget lykſaliggjort eller for at bruge det ærede Medlems Udtryk „velſignet“ ved at blive delagtiggjort i den ſamme Uddannelse, ſom for Diebliffet finder Sted ved de høiere Underviſningsanſtalter.

Der er et Punkt, ſom jeg ſærlig ſkal dvæle ved, det er hele Grundlaget for det høiere Underviſningsvæſen, den ſaakaldte klaffiſte Dannelse. Jeg kommer derved til at foregribe, hvad der er det naſte Punkt paa Dagsordenen, nemlig Spørgsmaalet om de kvindelige Studerende. Jeg har i min Foreſpørgſel fremdraget et enkelt Punkt deraf, ſom forekommer mig at være det meſt brændende for Diebliffet, nemlig Uddannelsen af kvindelige Læger, fordi jeg anſer det for at være en Ulykke for vor Samfund, at vi endnu ikke have kvindelige Læger, og jeg er overbevist om, at den Tid vil komme, om det end ikke bliver i vor Levetid, hvor man vil forundre ſig over, at Kvinder i mange Sygdomme have ladet ſig betjene af Mænd. Jeg anſer det for hele Samfundets Sundhedstilſtand for at være ſaa vigtigt, at der gjøres noget Alvorligt for at uddanne kvindelige Læger, at jeg har ønsket ſærligt at fremdrage dette Punkt. Naar jeg derfor har ſtillet mit Endringsforſlag, er det for at ſaae Leilighed til at udtale mig mere i Almindelighed om den Sag, hvorpaa min Foreſpørgſel ſiger i Særdeleſhed. Jeg anſer det for at være en af de ſtørſte Hindringer ikke alene for det Punkt, jeg ſærlig taler om, men i det Hele taget for den videnskabelige Uddannelse, at man tror, at den eneſte ſaliggjørende Vej dertil gaar gjennem den klaffiſte Dannelse. Det ærede Medlem for Langeland har allerede berørt dette Punkt; jeg ſkal dvæle lidt nærmere ved det. Jeg tror, det er en ren Overtro, der herſker i ſaa Henſeende. Der er noget Hemmelighedsfuldt, noget Myſtiſt, ſom klæber ved at kunne et dødt Sprog, ſom de Fleſte ikke kunne, og det anſes i viſe Kredſe for at være det eneſte Regn paa virkelig Dannelse at være Student. Jeg anſer den for at være mindre dannet, der anſer dette for at være et nødvendigt Tilbehør til Dannelse. Jeg kommer til at tænke paa et Udtryk, der findes i en Baudenville af en af vore bekyndte Forfattere, hvor han fremſtiller en Gadeſtrømer, der ſiger, at han mener at være ligesaa vidt ſom no. en Student, da nemlig en Student er 6 Aar om at læſe til Stu-

denteregamen og dernæſt 1 Aar om at glemme det Hele, og det Aar har han nu levet. Det er nu min Overbeviſning, at den klaffiſte Dannelse, ſaaledes ſom den læres i den lærde Skole, er noget ſaa Ufrugtbart, at den næſten kan ſiges at være kun for Stolen, ikke for Livet. Det er det væſentligſte Punkt, jeg har med Henſyn til Omordningen af de høiere Underviſningsanſtalter. Man ſiger, at man ikke kan borttage den klaffiſte Dannelse, fordi den er Grundlaget for den nuværende Kultur. Ja, men efter den Maade at ſlutte paa, ſkulde man ſige med Henſyn til den militære Uddannelse, at ialfald Officererne, ſom ſkulde have den høiere militære Dannelse, ſkulde gennemgaa den ſamme Skole ſom de tungt bevæbnede Ridderer i ſin Tid. Det er dog virkelig at blive ſtaaende paa et aldeles middelalderlig Trin, ligesom ogſaa hele det høiere Underviſningsvæſen i det Hele kan ſiges at hvile paa en middelalderlig Grund. Jeg har al mulig Agteſe for et ſandt og dybtgaaende Studium af de klaffiſte Sprog, Latin og Græſk. Men de have deres rette Plads i det filologiſke Fakultet, de ere for Filologer, men ere ikke noget, ſom Alle og Enhver, i hvilken Retning de end ſhulle gaa, ſhulle pines med. Det er bleven ſagt af en bekyndt, berømt kan jeg ſige, engeliſk Hiſtoriker Macaulay, at den relative Værdi af de Grækeres og Romeres Frembringelser har ſtadig aftaget, og den aandelige Arv, de have teſtamenteret os, er tiltaget ſaaledes, at Kenterne uden Sammenligning overſtige Kapitalen. — Med Henſyn til ſelve Indholdet herſker der ogſaa Tvivl, og der kunde anføres Exempler fra udmærkede Mænd, ſom ere i høi Grad i Tvivl om, hvortil det virkelig Mænden i den ſaakaldte klaffiſte Dannelse er værd at beholde. Jeg kunde ſaaledes navne den bekyndte franſke Statsøkonom Baſſiat, ſom mener, at den klaffiſte Dannelse i Virkeligheden har været uheldbringende for vore økonomiſke Begreber. En bekyndt tyſk Filolog, Schleiermacher indvender mod den Formaliſme, man ſætter ſaa høi Pris paa ved den klaffiſte Uddannelse, at Underviſningens formelle Formaal bør ſøges ved Hjælp af et Materiale, ſom fremdeles kan virke og forblive anvendt i og for hele Livet, og det er dog Noget, ſom paa ingen Maade er Liſfeløst med Henſyn til Latinen. Men, ſiger man ſaa, Latinen maa være Grundlaget for den lærde Dannelse, thi de Lærde maa have et ſælles Sprog, hvori de kunne meddele ſig til hinanden. I den Anledning ſkal jeg anføre en Ytring af en anerkjendt dygtig Filolog, nemlig afdøde Profeſor Cæ ved Univerſitetet i Lund. Han har for en Snes Aar ſiden udtalt, at Latinen ikke engang vilde ſtrække til for de klaffiſte Filologers eget Behov, end mindre for Andre. Naar man har indendt imod mig, naar jeg har ønsket, at man ſkulde indſtrække Latinunderviſningen for de kvindelige Studerende: Ja, men de maa dog kunne forſtaa diſe Kunſtudier, hvoraf